

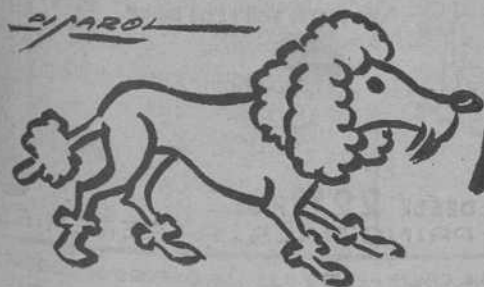
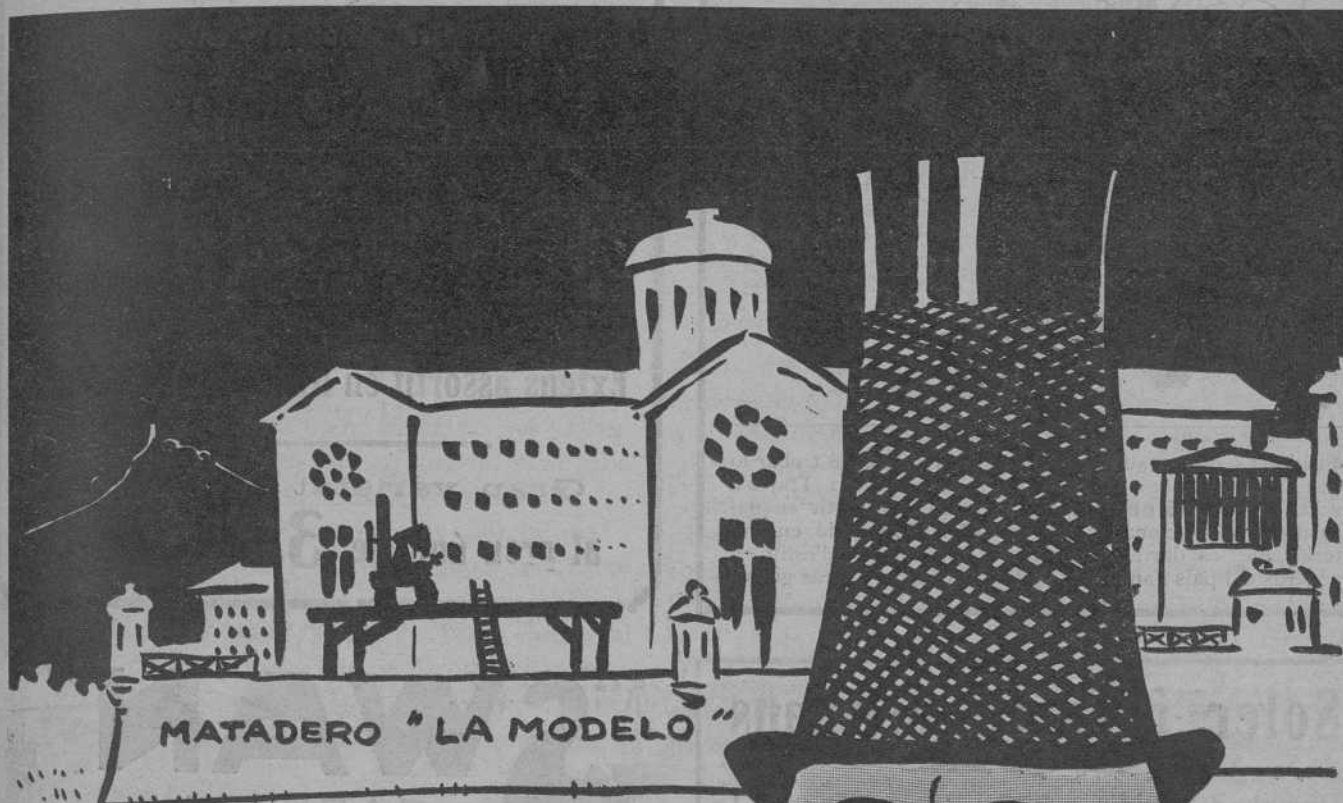
L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2254

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 19 de maig de 1922

—Qui ho diu que no maten?...

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
DE ESTIU
1922

Visiti els seus aparadors, que sens dubte ha de trobar lo que l'interessa per a vestir bé i amb economia :: Trajos a mida, des de **115 pessetes** :: Immens assortit en gardines confeccionades, des de **90** :: Exposició, en l'interior, de les darreres novitats d'entretemps i d'estiu, en gèneres del país i anglesos, de tots preus i per a tots gustos

Soler i Torra Germans BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Bastons

Els millors, els més nous i els més forts

ELS REGALEM

si ens els demana, ben demanats, una noia maca

Bastoneria Americana

Passatge Bacardí - Rambla - Plaça Reial

NOTA.-Reserva absoluta

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Articles per a 1.ª Comunió

Grans novetats en

Sederia i Llaneria per a Estiu

Rebuts els últims models per a la present temporada en

Vestits i sombreros per a senyora i nena

Extens assortit en BARRETS DE PALLA

Gran varietat en articles
al preu únic de **3'95** pessetes

"SWAN"

OMPLE SAFETY AUTOMATICAMENT

M'en vaig cap al Marroc, ardit i triomfant, perquè sé que, arribant-hi, els trets s'acabaran. Quan Abd-El-Krim em vegi amb una pluma "SWAN" a canvi de la pluma, la Pau demanaran, i així escriuré a l'Historia, amb pluma-font "SWAN" una plana de gloria i d'èxit esclatant.

DESDE 22'50 ptas.
EN LES PRINCIPALS PAPERERIES
MABIE. TODD & CO LTD. - FABR. 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

“GOAL!”

robem a un pare, a un bon pare, i ens diu:

—El meu nano té sis anys. Doncs, ja juga al futbol; ja té una pilota que m'ha costat disset pessetes; ja ha trencat vidres, pisa i làmpares. Devegades la pilota se desinfla i al tornar-la a inflar em costa una pesseta. Jo vaig als toros i em costa, al cap de l'any, anant-hi tots els diumenges i a la sombra, em costa unes dues centes pessetes. El futbol del meu nano, entre la pilota, el dur-la a inflar i la trencadissa, em costa el doble.

Com aquest pare n'hi han a milers. Com aquest nano, són tots els nanos de Barcelona. És l'obsessió futbolista; és el xarampió deportiu; és tota l'afició pels toros, per la bicicleta, pel remar, pel pescar amb canya; pel ball i pel xanelo, reduint-se a una sola afició, tancada en una pilota. Si tots els homes de vint-i-cinc anys són electors, tots els xicots de vint-i-cinc per avall, són futbolistes, perquè per a ésser futbolista no es necessita res, més que cames. De pilota si no'n tenen la lloguen. De trajo si no el poden comprar se'l fan amb uns calçotets i una samarreta. De camp si no'n disposen l'improvitzen en qualsevol escampat o plaça, i en lloc de porta, hi posen dues pedres. Aleshores amb una pilota, calçotets i dues pedres, comencen els *schoots* i els *corners* i els *penaltys* i els *goals*. Aleshores, vint nois, alts i forts, se passen hores i hores maltractant la pilota.

Jo crec que el futbol s'ha fet català per això, perquè no costa un centim. No necessita ni que's faci consumació. Per a jugar al xanelo s'havia de pendre café; per a anar amb bicicleta, llogar-la; per a pescar amb canya, preparar l'am i els cucs. Doncs per a jugar al futbol res, cames i una pilota que's lloga o que s'adquireix per cooperativa. Qui juga al futbol

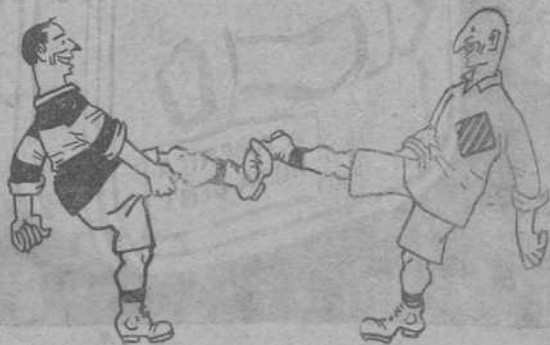
no paga res i tampoc gasta. A tots els jocs se fuma i se pren alguna cosa. En el futbol no's pot fumar, ni beure. I com que quan s'és futbolista no s'està per a res més, no's visiten ni els cafès-concerts, ni salons sospitosos. Per això, temps a venir, així com d'En Clavé s'ha dit que va apartar a l'obrer de la taverna—que no és veritat, afortunadament—del futbol se dirà que va apartar a la joventut, a l'obrer i a la burgesa, de la taverna, altra volta, i de les cases adjacents.

*
**

Ara, amb el triomf de Vigo, el nostre futbol és la glòria més llegítima de la nostra terra. Hem victorejat la victòria del «Barcelona», com si fos la de Catalunya quan la Solidaritat; l'hem rebut igual que a Juli Cèsar, Roma, i que a Napoleón, París, i que an En Nelson, Londres, l'hem fet pujar a Cà la Ciutat per a que en prenguessin possessió, i hem arribat a dir que tot jugant al futbol un dia farem el *goal* de l'autonomia.

No començarem a caure en mancament de mesura? A la pilota ja li diem «santa pilota» i confiem en llegir un himne cantant-la, com si fos la bandera: «Pilota, santa pilota—pilota dels catalans...» Per a nosaltres, no existeixen més que dos porters, Sant Pere al Cel i En Zamora a la terra. Barcelona, ja gairebé no és una ciutat, sinó un club. Fins per a que tinguessin més èmfasi, els noms dels capitans futbolistes són a la castellana, Alcántara i Zamora, en lloc de Portusacs i Golferies.

Però fa bonic. Els anuncis lluminosos, les motos anunciadores del triomf, l'arribada triomfal, els coets, la recepció al Municipi, la bandera del «Barcelona» isada al balcó del Municipi, quaranta vuit hores, tot fa bonic. Igual que quan la Solidaritat. Solament que amb la Solidaritat no vàrem guanyar res, i ara hem conseguit un campionat i fer enrabiari a molta gent. Després de l'obtenció de la Mancomunitat, és el primer *goal* que fa Catalunya.—PARADOX

Justos per pecadors

El plet importantíssim de les veneres, va en camí de no resoldre's, per ara, al menys. El senyor Marial tirà de dret contra les repartides suara als regidors. Fent-se ressó de les queixes del senyor Marial, acordà el Consistori el nomenament de la comissió de que parlavem. Quan creïem que aniria tot com una seda, en estar més refiats, ens sobta un nou acord pres pel Consell, que vol ara escatir la conveniència d'adoptar definitivament les noves insígnies. Es de creure que no trigaran els regidors a arribar a un acord que posi terme a la palestra. Si no per a res més, per a acabar amb l'angoixa del veïnat, fonament preocupat per la resolució que pugui recaure en l'assumpte.

Com que per a enterar-se de la resolució de l'afer,

i solament per això, és per lo que tornà a Cà la Ciutat el regidor senyor Trius, injustament foragitat de la majoria, pel senyor Plaja. Ans d'entrar els regidors al saló nou del Consistori, digué el senyor Trius al cap accidental del bàndol regionalista, el motiu que'l menava a rependre temporalment les seves tasques. El malhaurat senyor Trius, vivia ço que's diu amb l'ai! al cor, des de l'instant que's promogué al Consell la qüestió de les veneres. El regidor exilat, glatia per a assabentar-se del resultat de la palestra. Ha sigut, doncs, una llàstima, que les ganes de produir un efecte, tant com la impaciència del senyor Plaja, possessin en ridícol al senyor Trius, que per sols el valor cívic de que ha donat mostres, compta avui amb la nostra simpatia.

Això de que paguin justos per pecadors, és més vell que les veneres regidoresques.

La fatalitat que empeny a les persones, i que ha fet víctima al senyor Trius.

El bieni vinent, farà la pau.

JUST

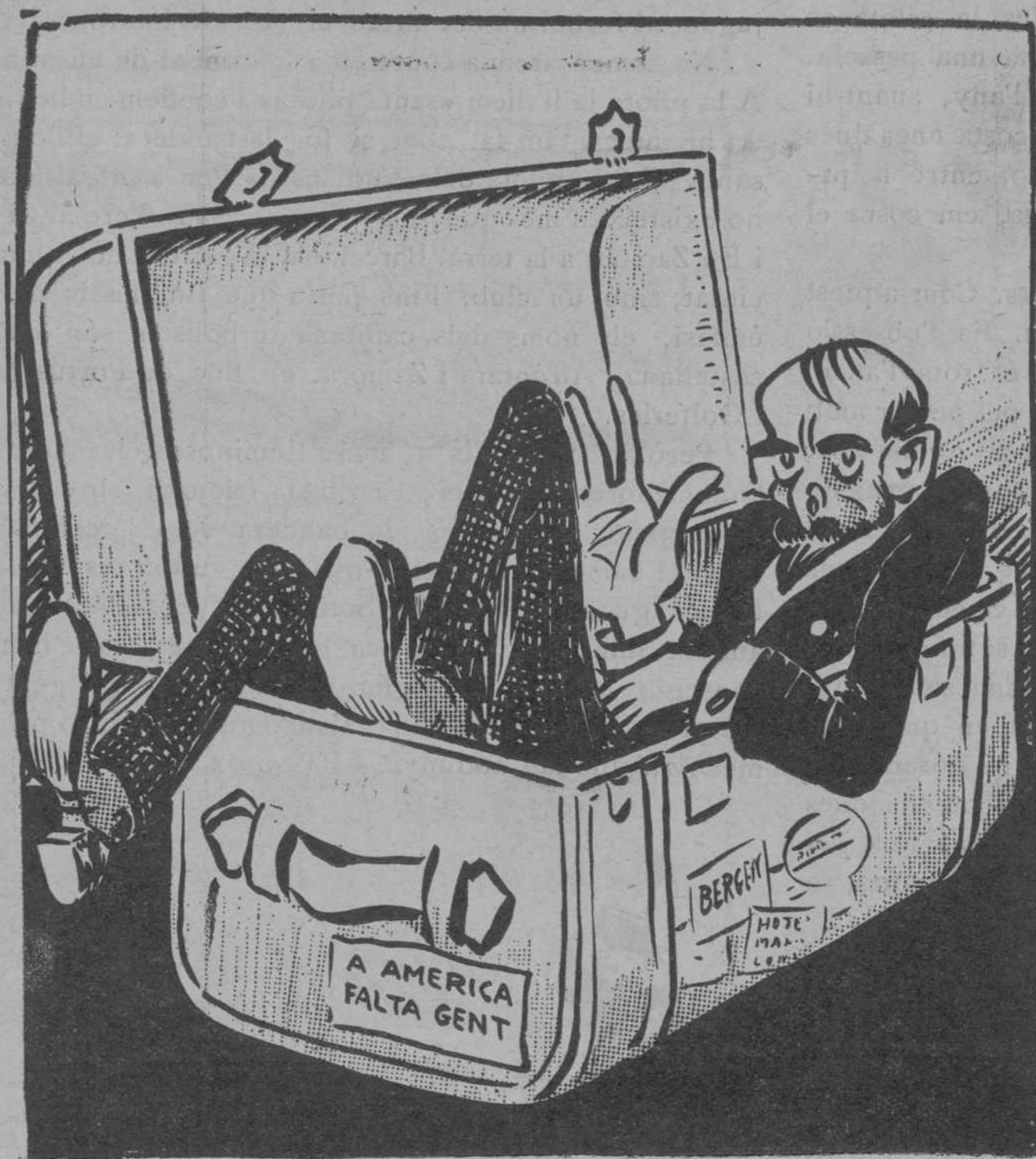
En una oficina:

—Vostè és el més mandra de la casa.

—I vostè el més ximple.

El quefe, que ja està tip de la disputa, s'aixeca i diu:

—Ja n'hi ha prou, senyors. Vostès s'obliden de que jo sóc aquí.

L'HOME AVORRIT

—Apa, ja podeu tancar i enviar-me a l'altre món.

A cau d'orella

Els dos porters

Més que En Cambó, més que En Lerroux, més que'l Noi de Sucre, més que tots els que tenen glòries i gloriotes, En Zamora, avui, és l'home popular a Barcelona. El diumenge, dia de la victòria, i el dimecres, dia de l'arribada dels campions, no se sentia més que un nom: En Zamora... En Zamora.

—Desenganyi's ens va dir un. No hi ha més que un porter al cel, que és Sant Pere, i un porter a la terra, que és En Zamora.

L'anti-anunci

Per a anunciar el resultat del campionat de «foot-ball», se dispararen tres canonades. Després, aparegué un transparent al quiosc de Canaletes. Després una piçarra en la redacció de *El Sol*. Després aparegueren unes motos amb lletres rosos. Finalment s'encengueren uns rètols lluminosos.

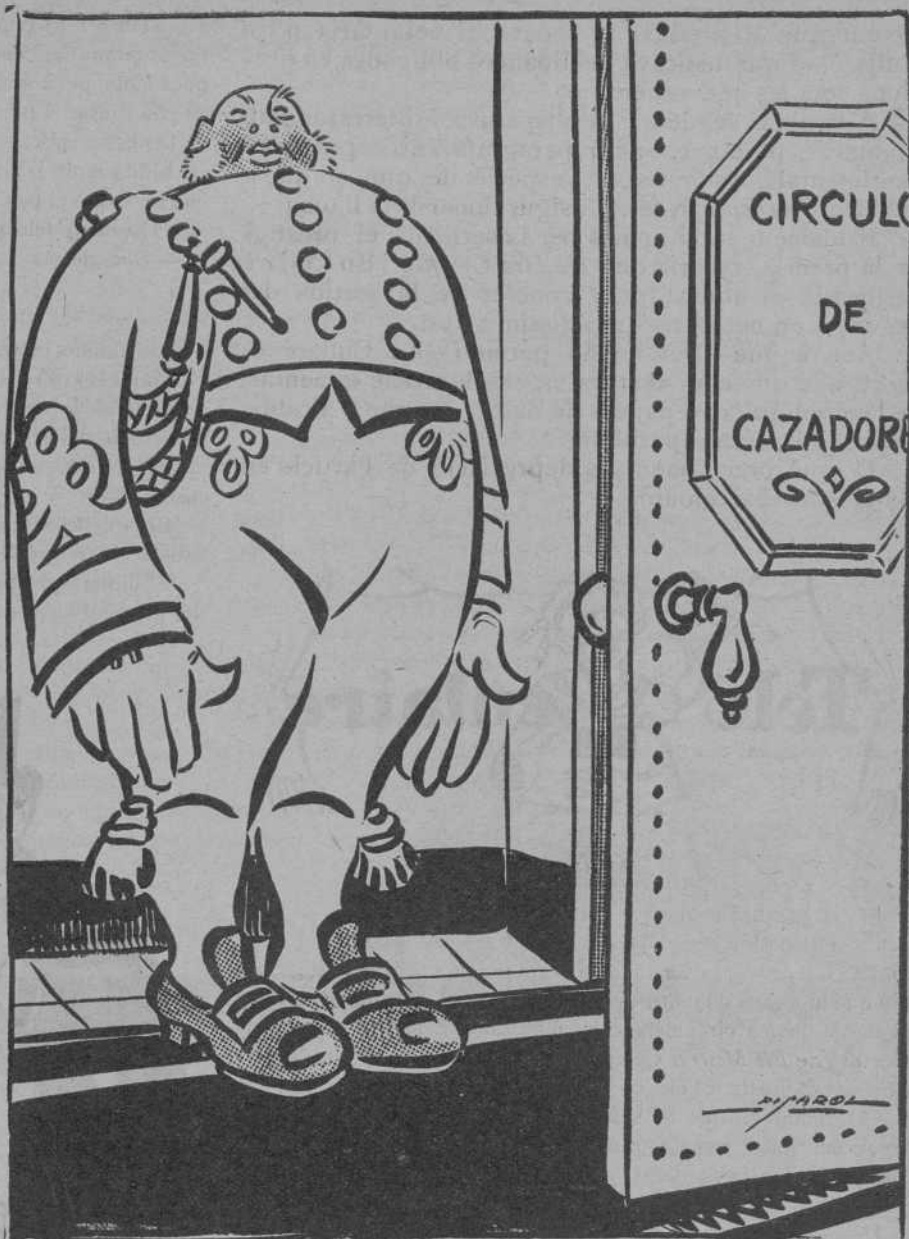
Però'l rètol lluminós mai és

magnànim, i ell ja anuncia victòries grates, però després d'anunciar tot lo que li pot deixar rendiment. Abans dels «goals» ens recomanaven tota mena de productes i el públic si no xiulava, renegava.

Un pensava llegir: «l'Alcántara shoota i fa un goal que...» Doncs apareixia: «Els perfums X son els millors del món». Un contava amb les hassanyes d'En Zamora i sortia el valor d'unes samarretes. Volem glòria i ens donaven publicitat.

Naturalment, estem segurs que per lo que els hi va fer patir l'anunci, els futbolistes no adquiriran ja mai més ni els perfums, ni les samarretes, ni els pneumàtics que els hi recomanaven. Ells volien goals i els hi donaven anuncis. Un expert ens recomanava, després:

—Quan el públic espera números no els hi dongui entreteniments. No hi ha més que una solució. Donar anuncis i de passada els números de goals o els de vots. Aleshores, la nova donada sembla una ganga i s'agraeix als anuncis. Però si aquests volen la ganga per a ells, aprofitant-se de les noves a donar, el públic no hi pensa, el públic vol per a ell les gangues, i conforme li van anunciant perfums, samarretes i pneumàtics, ell va cridant: Fóra! Fóra!

PROBLEMES RESOLTS

La «cuadratura» del Círcol

Una esceneta després de la lluna de mel.

—M'estimes força, Baldiri?

—Sí, dona, sí.

—De debò, de debò?...

—De debò Si no t'estimés, creus tu que tindria la patxorra de contestar-te seixanta vegades al dia, la mateixa estúpida pregunta?

Els nostres diaris—ço que amb els nostres diaris es relaciona—segueix essent encara tema de conversació.

Que si la Patronal, que si un grup de Banquers, que si En Foronda, que si En Pich...

Per naps o per cols, és lo cert que no passa dia sense que ens surti la nova de que aquest o l'altre diari, ha passat, o està pròxim a passar, d'aquesta, a l'altra mà.

Lo interessant en tot aquest bullit creat al voltant de la premsa, és que segons sembla, ha deixat d'ésser

l'ofici d'escriure pels diaris la cosa miserable que generalment creia tothom.

En Cullaré, ha deixat *El Dia Gráfico*, no sabem si voluntària o forçosament, car no ha encertat el diari a explicar-ho pel clar.

Però En Cullaré, que declara covar un dolor que no puede comprender quien no lo puede sentir, dona a entendre que ha rebut uns milers de duros—quants? —en sortir de *El Dia Gráfico*.

Personalment, celebro la gangueta d'En Cullaré, que podrà consolar-se de les seves diferències amb En Pich, pensant amb allò de que *los duelos con pan son menos*.

Lo altre, lo del dolor que no puede comprender quien no lo puede sentir, lo de l'honor i la espiritualidad i la madre que ama a sus hijos, són històries per a matar l'estona.

En un editorial dedicat al que ha sigut fins ara el seu director, venia a expressar *El Dia Gráfico* el sen-

timent que li produïa la separació voluntària d'En Cullaré, al qui dedicava les lloances obligades en ocasions com les que esmento.

A la plana següent, es disparava l'interessat amb un article ploraner, i amb paragrafs entre pràctics i sentimentals, esllavissava l'espècie de que ço que a *El Dia Gráfico* han fet, ha sigut donar-li la llauna.

Baldament sigui només per la serietat i el prestigi de la premsa, voldria que *El Dia Gráfico* i En Cullaré arribessin en aquest punt concret de la sortida del segon, a un necessari i rapidíssim acord.

Ans de que—Déu no ho permeti—En Cullaré es mori, i de que com demana en el seu article esmentat, se l'emboliqui amb papers de diari, ço que l'alcaldia té prohibit, com sap tothom.

D'aquí, precisament, la depreciació de l'article en els Mercats barcelonins.

LICEO

El dia 10 tancà les portes el nostre primer teatre.

La vetllada fou dedicada al eminent mestre Reiner que, fent honor a les demostracions d'admiració del nombrós i distingit públic que hi assistí donant-hi un caire de gran solemnitat, estigué a l'alçada de les circumstàncies, matitzant de faisó admirable la obertura de *Els Mestres Cantors*, a la vegada que donant-hi una sobrietat digna de tot elogi.

Cal remarcar que el senyor Schlusnus, baríton ja prou conegut per a fer resaltar llurs dots, estigué insuperable en el final de *La Walkyria*, dient la seva part de «Wotan» inimitablement.

Dels demés, cada hu complint com ja no's podia demanar més.

Com a mot de *le fin*, cal dir que el senyor Mestres amb aquesta temporada com en les anteriors, s'ha guanyat l'incondicional afecte del nostre públic que amb tota seguretat sabrà correspondre al seu esforç.

NOVEDADES

L'aconteixement d'aquesta casa el contitui l'estrena de *Embrujamiento* que tingué lloc el dissabte passat, en lloc del dijous, per la mort del seu autor En Josep López Pinillo (Parmeno).

Embrujamiento és, indiscutiblement, una gran obra. Potser peca d'un excés d'intensitat dramàtica molt perdonable si es té en compte l'objete de l'autor.

En l'última obra d'En López Pinillos s'hi plantegen conflictes morals de tan alta transcendència que sols és possible resoldre's a la faisó que ho fa l'autor, essent d'admirar la gran elevació en que transcorreix el drama.

Com a teatralitat ja ho hem dit: admirable per tots conceptes.

La interpretació... insuperable, si aquest mot és prou per a donar a compendre la tasca d'En Borrás interpretant magistralment el protagonista.

En Borrás ha estudiat, s'ha capacitat amb tanta perfecció el paper que li estava encomanat, que obté, en un simple moviment, transmetre al públic la complicada sèrie d'emocions que sent el personatge durant el transcurs de l'obra.

—Per a En Josep López Pinillos, el malhaurat autor que'ns feu l'honorament de les primícies d'una de les seves millors obres, pocs mots, però sortits del fons de l'ànima i amb tot el condol que ens ha causat la pèrdua d'una de les més grans figures literàries de la nostra època.

Lluità molt, i quan anava a abastar la glòria tan esperada, la mort li barrà el pas.

Trist destí dels que viuen lluitant sempre.

—Dins de poc, Alba-Bonafé. Comèdia.

TÍVOLI

Els italians estrenaren *Acqua theta*.

Poqueta cosa. El llibre gris i la musica encara més grisa.

Molt bé la senyoreta Dora Tehor. Mercès a ella es repetí el duo còmic del segon acte.

No menys acceptable Mirella d'Amaranto, que debutà amb *Acqua theta*.

El benefici d'En Gorgé, un aconteixement Programa llarg i a satisfacció del públic, un ple i molts aplaudiments.

El dimarts tingué lloc la funció en honor del tenor tan estimat del públic d'aquesta casa Artur de Castro.

M. Cardona

—Els ulls més baixos, nena, que avui has de semblar innocent.

Cavalleria Rusticana, acte segon de *Jugar con fuego* i *La Alsàciana*, obres aquestes que serviren per a que el honorat lluis les moltes condicions que posseïx.

Avui, si no hi ha novetat, estrena de *La primera tipla*, d'En Leo Fall, per a benefici de la Chàffer.

Desitgem un èxit.

ROMEA

Les obres escollides per a benefici d'En Joaquim Montero foren els dos estrenos *Pare Nostre* d'En Ramon Serra Toneu i *Cançó de Taverna* d'En Josep M.ª Segarra.

Pare Nostre, potser perquè és la primera producció d'En Serra Toneu, adoleix d'un grapat de defectes que la perjudiquen greument.

Contribueix molt en això el que l'autor hagi preferit cercar l'estil d'altres en lloc de cercar el propi.

Literàriament tampoc sobresurt molt, però creiem que igualment és degut en aquest oblit de la pròpia personalitat.

Demés, l'acció de *Pare Nostre*, es desenrotlla en un ambient completament efectista, veient-se desseguida que l'autor ha donat en tot moment preferència en aquest que a la sinceritat.

De tota manera, estem convençuts de que En Ramon Serra Toneu pot fer coses molt millors.

En quant a *Cançó de Taverna*, malgrat sentir-ho, més que per l'autor per nosaltres, car tinguérem un desengany, és molt poqueta cosa, tan poca que més valdria no dir res.

Fora de quiscun moment en que sobresurt la personalitat poètica d'En Segarra, l'obra passa en la major indiferència.

El públic, n'obstant, com passa sempre en aquesta casa, aplaudí als autors i al beneficiat que feu de les seves tant en una obra com en l'altra.

Els de la casa, molta voluntat.

—Avui, si no hi ha cap destorb a l'última hora, funció d'honor i benefici de l'actor còmic Domènec Aymeric.

Obres: *Els retrucs de l'amor* i *La sospita*. L'estrena de *Per tu ploro*, *Merçeneta*, del nostre dilecte amic En Josep Burgas, a darrera hora ens diuen que hi han dificultats per a que sigui un fet. Ho sentim.

GOYA

Feren an aquest favoregut col·lisen la seva presentació la popular parella Loreto Prado i Enric Chicote.

La vetllada, de sí ja esperada i a la vegada dedicada a l'Associació de la Premsa Diària, portà al teatre «Goya» una concurrència nombrosíssima i selecta.

Les obres escollides per a presentació foren *Los Granujas*, la sarçuela tantes vegades representada i que, interpretada per la Prado i En Chicote, obtingué els honors d'una veritable estrena, i la revista *¡Que te crees tu esol!*, que de passada sigui dit, no fou sant de la devoció del públic, malgrat i escoltar-la en atenció als intèrprets, que escoltaren molts aplaudiments.

Durant la setmana variació de cartell que és un gust, amb la tanda d'obres que porten poden fer-ho i que totes, a les mans d'ells, dona gust sentir-les per ço que tenim entès.

No costa res, perquè és ço cert, predir que un enfilall d'èxit espera a la Loreto Prado i a l'Enric Chicote.

Veïam si així s'animen a vindre més sovint.

—*Loreto-Chicote* és el títol del número únic d'una revista dedicada a la popular parella.

Hi han col·laborat les millors firmes: Linares Rivas, Carrère, Colombine, Benavente, etc.

Cosa molt ben presentada i que dona idea de ço molt que són estimats.

ESPAÑOL

La *Marieta* tossuda en no volguer acabar de baixar de la *Font del Gat* i el públic cada nit omplint aquest teatre per a veure-la.

Quantes en voldrien l'Amichatis i En Mántua de noies com la *Marieta*.

CÓMICO

Cop de reprisar obretes d'aquelles que són tan boniques i que resten arreconades.

D'estrena *Mariquita la Pispajo*, sainet que fa riure, que és ço de que's tracta.

POLIORAMA

Segueixen sojornant-hi *Pollos bien*, que per lo vist estan com si fossin a casa.

El públic cada dia els estima més.

Demà represa de *San Sebastián mártir*, formosa comèdia d'En Vital Aza.

PRINCIPAL-PALACE

Comiat de companyia i prou *Zig-Zag*, per dissort de les persones de bon gust.

Sort que esperem no trigar gaire a poguer-hi tornar.

MUSIQUERIES

Orquestra Pau Casals.—El primer concert de la sèrie IV, tingué lloc dilluns en el Palau de la Musica Catalana.

S'executaren les obres *Obertura (Suite)* en re, Bach; *Cinquena Simfonia* en do, Beethoven; *Gígues*, Debussy; *Le reuct d'Omphale*, Saint-Saëns i *Rapsòdia rumana, n.º 1*, Enesco.

El mestre Pau Casals ens trameté amb tota fidelitat el sentiment d'aquestes obres.

L'orquestra, en tots moments secundant l'esforç del mestre, que obté insospitats efectes mercès a la seva batuta meravellosa.

LA PETITA ANÉCDOTA

S'atribueix al famós humorista Mark Twain, l'autor del deliciós conte *L'Agricultor de Chicago*.

El cèlebre escriptor, trobant-se a Nova-York, es vegé precisat un dia a pujar a un tramvia completament atestat de passatgers.

—Vol fer l'obsequi de passar a dintre?—li digué el cobrador.

Mark Twain s'internà com pogué en el cotxe i, obligat a permanèixer a peu dret, procurà sostenir-se en un forçat equilibri, amprant-se d'una de les corretges que penjaven del sostre del veícol.

Una bella estoneta transcorregué en aqueixa difícil positura, quan arribà lo imminent i inevitable.

Lo imminent i inevitable fou una curva pronunciadíssima que hi havia en aquella línia. El cotxe donà una terrible batzegada que feu trontollar a tots els passatgers. La corretja, consentida, es trencà, i el gran ironista anà a caure, materialment, a la falda d'una senyoreta molt guapa i elegant que seia al davant seu.

Mark Twain digué amb tò d'amabilíssima excusa:

—Ja ho veu, senyora... Aquesta és la primera vegada que una empresa tramviària em distingeix amb un favor.

—Que tornen tots?
—No, maca. N'hi han bastants que s'han quedat allí.

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

EL F. C. BARCELONA, CAMPIÓ D'ESPANYA

El partit.—Per fi podem cridar amb un fort crit de «hurra! als nostres campions», puix en terrer gallegues han sapigut braument conquerir el títol tan envejat per tots els clubs espanyols.

El diumenge passat, el camp de Coya fou teatre d'una lluita

El F. C. Barcelona, guanyador del campionat d'Espanya, i que ha sigut objecte d'una gran manifestació de simpatia a la seva arribada

verament emocionant, puix els irunesos i catalans lluitaren com feres per a guanyar.

Jo, que presenciava el partit, tenia el cor ficat dins de la mà tancada, perquè les seguides emocions eren massa fortes per a mi que sento un gran carinyo pel futbol català i com que la lluita era digna dels rivals que combatien, l'engúnia dels catalans que presenciavem la lluita era per parar el nostre cor.

El partit fou més dur que'l «cuarzo» i per més esforços que feien els de l'Irún res pogueren fer, ja que els nostres sortiren al camp disposats a ésser uns herois i ho lograren. La línia d'atac va estar valenta i En Torralba va donar el primer disgust als de l'Irún, i fou bastant ovacionat per part dels gallegos. Al poc rato l'Irún conseguí l'empat i nosaltres un disgust; però, com que els jugadors catalans són uns «asos» i uns «mascles» no se «achicaron», que diuen els castellans. A les empentes dels irunesos, els hi varen contestar amb un *goal* per «obra y gracia» d'En Samitier. Respiràrem; al poc rato l'Alcántara avençà estupendament i burllant a quants s'oposaven al seu pas, logrà un *goal* magne, i nosaltres ja començarem a riure, ja eren nostres.

Quan mancaven cinc minuts els irunesos es retiraren a conseqüència de que En Martínez Surroca va agafar a En Patricio amb les cames i aquest el va obsequiar amb unes «piñas». Després de deu minuts tornaren i la lluita, però els nostres sortiren fets unes feres i en el temps de cantar un gall En Gracia va fer el quart d'un centre d'En Sagi-Barba. Estàvem més contents que si haguéssim tret la «grossa», i per últim l'Alcántara recollí la pilota i «em passant-se» a tots els «cocos» va aconseguir el quint *goal*, i la victòria quedà assegurada amb gran satisfacció per part nostra.

El nostre entusiasme fou immens, i un cop acabat el partit els crits de «Visca Catalunya!», «Hurra al F. C. Barcelona!» foren aclaparants, i entre els jugadors públic i part dels gallegos també fou indescriptible.

Arribarem a l'Hotel, on l'ensenya catalana ondejava en el balcó, i els jugadors estaven bojots d'alegria.

Queden els «cocos» norteny convertits en unes «cocas», però sense sucre.

El banquet.—Per la nit la Federació Nacional va obsequiar a ambdós bàndols amb un banquet, però els vençuts no hi comparegueren, i quan estavem en els brindis intentaren invadir la sala els jugadors irunesos armats amb ampolles, disposats a amargar-nos l'existència, però la policia els va expulsar del local. Compadim als irunesos, però els recomanem que prenguin tila.

Els noms de Zamora, Planas, Martínez Surroca, Torralba, Sancho, Samitier, Piera, Martínez, Gracia, Alcántara, Sagi-Barba, meixen ésser enlairats, cosa que farem quan tinguem un moment.

En Gamper i Valde no hi veien de satisfacció i amb ells compartíem nosaltres de la mateixa alegria.

Visca Catalunya! Visca el F. C. Barcelona!
Alabat sigui el futbol català!

Vigo, 16-5-22

Notus

Els barrets de palla

¿No us heu fixat amb la lluita que cad'any en aquest temps (lluita de reparos, dubtes, de consultes i consells) hi ha dintre de les famílies de nostre classe de gent, respecte al barret de palla?...

Que si encara no és el temps; que potser faria riure, perquè és massa aviat; que'l vell de l'altre any. Déu n'hi do, encara! que, rentat, quedarà bé...

Tots aquests que romanegen són capitalistes que (portant el barret de llana) esperen a fi de mes per comprar-ne un de 7 peles i mitja... (com jo mateix).

PEPET DEL CARRIL

—Fets, es necessiten, i no paralles.

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

PASSEM LLISTA...

Anava a parlar altre cop de l'Exposició de Primavera, però m'adono de que tinc un munt d'exposicions particulars que esperen torn, per a que els digui la meva, i encara que amb alguna hi arribo tard, em poso a passar llista.

«Galeria Dalmau». I *Saló Noucentista*, amb poqueta cosa de *nou*: recordem unes flors bastant calentes pintades per En Lluís Arnau; uns bodegonets passadors d'En Ramón Carbonell; un retrat millor vist que fet pel jove Ernest Ferrer; unes petites iniciacions pictòriques dels amics Sordé i Vicens i un nú femení humorístic pastat per En Francesc Camps.

«El Camarín». Va estar-hi En Pigem amb una bonica col·lecció de paisatges gironins, alguns d'ells massa llepadets, i ara hi té la seva parada l'Anton Vila Arrufat, les pintures del qual em feren de tant en tant *arrufar* el nas. I això que el noi té qualitats de pintor.

«Galeria Laietanes». En Iago-César de Salvador és un pintor de molta grapa, que sol anar darrera d'En Goya de tant en tant, donant-se-les sempre de colorista. La veritat és que els seus colors enlluernen i que les seves pintures mig arcaiques, mig modernistes, criden l'atenció dels intel·ligents. Entre les obres exposades per En Iago es destaquen un nú de dona molt finet, una vella amb una gerra que parla

(la vella, eh?), un retrat de senyoreta vista de perfil i uns interiors espetarrants.

Els aquarel·listes del seu *altar-ego*, Fray Galan també tenen reminiscències *goyescas* i de passada un segell personal.

Aquest Llaberias en sap un niu! Si algú no el té per un aquarel·lista de *primíssmo cartello*, que vagi a les «Laietanes» i restarà bocabadat enfront de les quaranta aquarel·les que exposa, pintades totes a Santa Cristina de Lloret de Mar. Jo, si tingués rals, n'hi compraria un grapat: *Sota el Pi*, *Platgeta del bisbe*, *Daurats de tarda*, *Pàmpols vermells*, etc., etc., etc...

Una aquarel·la d'En Llaberias i una pintura d'En Iago César, es donen bofetades, però jo em posaria al mig, mentre em deixessin triar quelcom de les dues exposicions.

Un altre pintor, En Josep Gibert també forma a les «Laietanes» amb una colla de paisatges i uns bodegonets, impressionistes no pas gaire fermes, si bé simpàtics de color: *L'eucaliptus de la Bonanova*, *Estiu* i *Vallcarca*, són les notes més ajustades al natural que ens presenta.

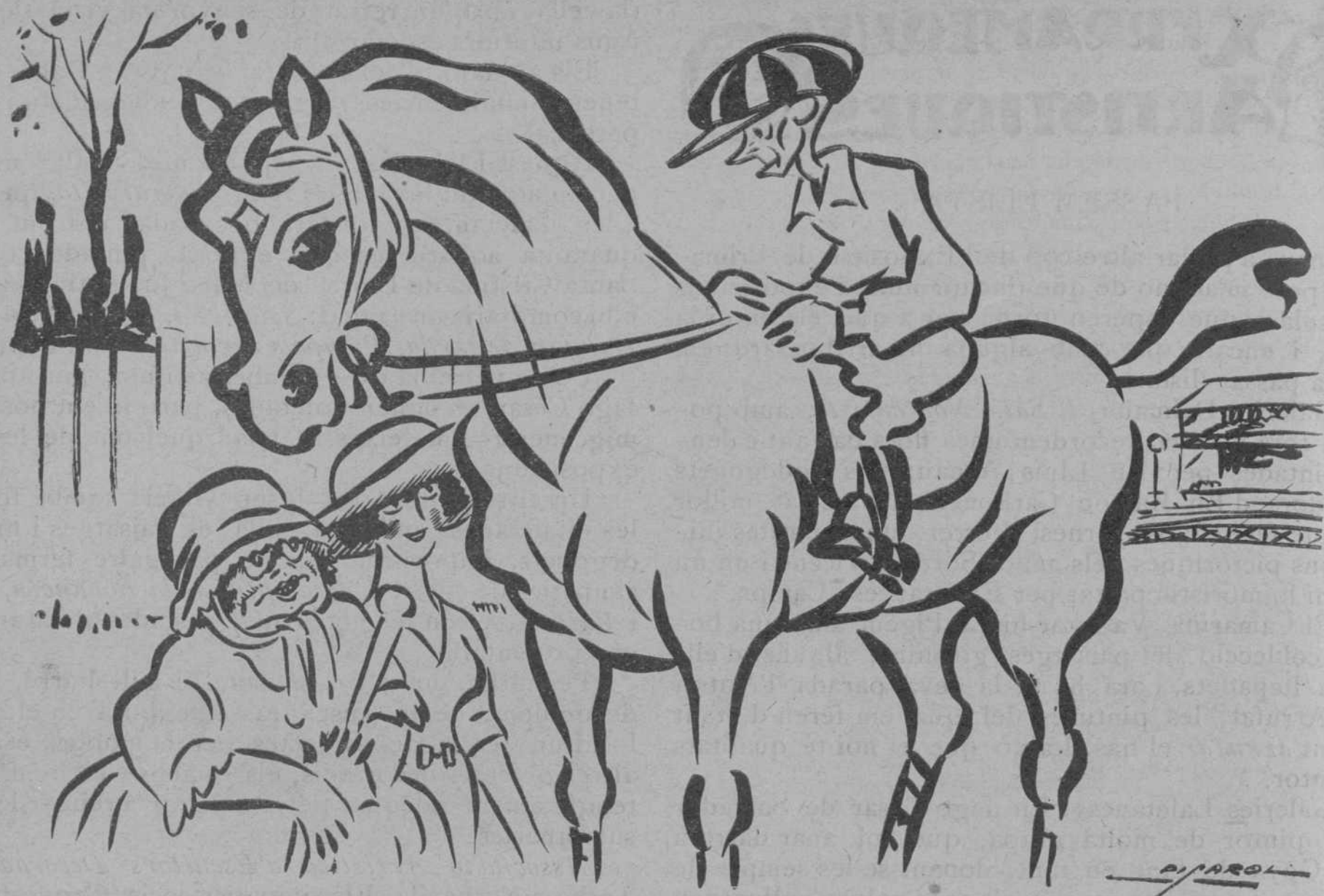
Per últim, un altre artista, l'Emili Farré, pintor decorador, que té gust i trassa, exposa en el mateix local una colla de projectes per a mobles, esmalts i altres objectes decoratius, els quals revelen en ell un temperament adequat per a enlairar i refinar les arts sumptuàries.

Associació Artística d'Escultors Decoradors.—Tothom s'espavila. Els simpàtics socis d'aquesta Entitat celebraren una notable exposició de projectes de mobles i decoració que estaven molt bé, i junt amb ella, una de caricatures del seu consoci Julià Vilella, xicot que té intenció, gràcia picaresca i bastantes ma-

ELS CARRILS D'ESPANYA

—Que sap si hi haurà molts passatgers en aquest tren?
—Molts; però encara hi han més *estadants* que passatgers.

JOCKEY-PLOMA

—Ho sento, però a la meua filla li vul donar per marit un home de pès.

netes, motius pels quals el creiem apte per al cultiu del dibuix humorístic i satíric.

Ateneu Enciclopèdic Popular.—Roda el món i torna al Born. Ja tornem a trobar-nos a les «Galeries Dalmau», on els enciclopedistes han obert una notable exposició de pintures i dibuixos, la crítica de la qual restarà feta, passant només llista als expositors bé prou coneguts tots ells: Baixas, Baixeras, Canals, Cardunets, Carles, Colom, Camps, Durán, Farré, Ferrer, Galwey, Gili Roig, Junyent, Lasarte, Llop, Masriera, Meifré, Mir, Mompou, Pasqual i Tubau.

C. ARBÓ

Els senyors de la «Lluita contra la mortalitat infantil» han obert un concurs per a premiar els *bebés* que, criats per les mares llurs, resultin més macos.

I què en faran dels quins resultin més lletjos, pobres? Segurament els donaran a dida.

Per la Pasqua Granada hi haurà Batalla de Flors al Parc de

Montjuic, a la qual es vol donar el caràcter de gran festa popular coincidint amb l'*Exposició Internacional de l'Automòbil*.

La qüestió és que els barcelonins s'aficionin a anar a Montjuic, perquè quan els caragolin amb els impostos extraordinaris per a l'*Exposició d'Indústries Elèctriques*, no facin gaires gemecs.

Una colla de comptacorrentistes impacients del Banc de Barcelona invadiren el local del Passeig de Gràcia i demanaren pel director, el qual els va rebre amablement:

- Què desitgen, vostès?
- Abans de tot, cobrar.
- Estan en el seu dret.
- Que's porti als tribunals als culpables del *crac*.
- No hi ha res que dir-hi.
- Que s'embarguin els bens dels consellers.
- Ho trobo natural.

Els comptacorrentistes quedaren empendats de l'amabilitat del director, i es donaren a una sorollosa manifestació d'alegria a la via pública, que feu precisa la intervenció de la policia.

- Per a detenir els culpables?
- Ca, barret! Per a disoldre els manifestants.

L'Ajuntament ha fet la seva visita oficial als terrenys destinats a l'*Exposició de Indústries Elèctriques*, quedant-se meravellats els nous regidors de l'avençament en que's troben les obres.

Nosaltres, en canvi, ens meravellem de que les trobin avançades amb la milionada que s'hi ha invertit.

Es allò que diuen: teves o meves, quantes te'n menjaries?

Els monàrquics que s'empregueren la tasca de construir un palau reial a Barcelona, han acabat els diners, i van de porta en porta oferint accions per a tirar les obres endavant, promentent als compradors no pocs aventatges, entre ells el d'adquirir terrenys baratets prop del reial sojorn i poguer pescar un xalet dels varis que's rifaran de tant en tant entre els accionistes.

Què fa la U. M. N. que no's queda amb tota l'emissió?
Pensen com els castellans:

Una cosa es predicar y otra dar trigo.

NOTES DE CASA:

De la Comissió de Cultura del nostre Ajuntament, havem rebut dues targes de convit per a assistir a les notables conferències donades a l'Escola Baixeras pel professor italià P. Giovanni Semeria i el professor belga Mr. Alexis Sluys, director de l'Escola Normal de Brussel·les.

Agraïts.

— La Comissió de Festes del Barri del Carme, ha organitzat pel diumenge vinent al matí, una audició de sardanes a la Plaça del Padró.

També es ballaran sardanes el diumenge a la tarda, al Centre Moral del Poble Nou i a Badalona.

Desitgem que no plogui.

Ja cal que els entusiastes de la Sardana, la xamosa dansa nacional de la nostra terra, i en general tots els bons catalanistes, particularment els d'esquerra, que són els millors, no s'oblidin pas d'adquirir el número de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, que amb caràcter d'Extraordinari sortirà la setmana entrant.

Tot ell anirà dedicat a la gloriosa obra sardanística; articles i dibuixos, versos i caricatures.

Com els anglesos, com els ianquis, els barcelonins comencem

OPINIÓ DE BATLLE

— Estimats barcelonins,
no sé pas de què us queixeu;
bona carn, bons llagostins,
i tot això a molt bon preu!...

a manifestar sorollosament el nostre entusiasme pels esports.

Coets, canonades, caravanes de motocicles eixordadores, anunciant per la ciutat el triomf de l'equip futbolista barceloní.

I una immensa multitud expandint la joia d'aqueix triomf per carrers i per places.

Com a Nova-York, com a Londres!...

No hi ha res a dir.

Millor: no hi hauria res a dir, si tot això anés acompanyat de bona administració, bona higiene, bona educació i... bons aliments.

Maig, mes de les roselles, es distingeix també per la sang de joventut malaguanyada, que's vessa inútilment en les Places de Toros.

Les gotes de sang, altra mena de roselles tràgiques, taquen arreu en aqueix mes de maig la vella Espanya, que ara és negra, ara és roja, canviant-se de color com la pell dels camalleons.

I com els camalleons... també vivint de dejunar; és a dir, alimentant-se dels aires del cel.

D'aqueix cel fastigós i corrupte que'ns ofega i ens empesta l'ànima.

Sembla que el Govern torna a perseguir amb gran severitat el transport i repartiment de correspondència feta per particulars.

Ja ho saben, doncs: Res de donar cartes als recaders, perquè seran decomisades i multats els defraudadors.

Que arribaven al seu destí molt més depressa i mol més segures?... Alabat sia Corpus!...

S'ha d'alimentar la tortuga cançonera, o sinó la pobra bestiola es moriria de fam.

Respostes pagades

A. Guabarris: Està bé, però resulta massa descarnada la *Petita Anècdota*.—E. P.: Mirarem de que hi vagi.—R. C. Es fluixeta. Veurem.—A. F. i B.: Resulta llarguet.—R. i G. (Vilafranca): Anavem

una mica atrassats en contestar; rebuda la poesia per partida doble, farem per complaure'l.—J. J. (Mataró): Mirarem d'aprofitar-ho.—Petroni II: Estan bé, i mercès.—R. F.: La traducció està ben feta i penso que anirà.—Feliu: Hi ha poca originalitat.—J. B.: La *Sardana* té poca novetat; *Passional* no m'acaba de fer el pes, i ho sento.—Trovaire del xiulet: Té raó, home,

«La Sardana és la dansa més bella de totes les dances que es fan i es desfan», prò vostè és el poeta més *cursi* de tots els poetes que escriuen *xiulant*.

DE L'EPOCA ELECTORAL

—La meua gestió serà brillant i econòmica... com... ¿què [us] diré jo?... Com la LAMPARA "Z".

ESTOMAGO É INTESITINOS.
GASTROL MIRET
 REMEDIO SEGURISIMO ● PROBARLO ES CURARSE
DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas
 PRECIOS-IVEROSIMILES

ARAGON 229
BARCELONA.

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4, tarda i a les 9 1/2 nit

Grandiós éxit del **CUADRO FLAMENCO**

DIVENDRES, DIA 26

Número Extraordinari

de

L'Esquella de la Torratxa

dedicat a la

SARDANA

(DANÇA NACIONAL)

Reproduccions de les més populars sardanes

Text de famoses firmes Il·lustració esplèndida

Preu: 30 cènts.

Catalans Il·lustres

RETRATS I BIOGRAFIES

Joan Pere Fontanella, Francesc Salvà, F. Pi i Margall, M. Milà i Fontanals, Narcís Monturiol, Feliu Torres Amat, R. Batlle Ribas, Joan Güell i Ferrer, Ramon Llätzer Dou i de Bassols, Joan Mañé i Flaquer, Francesc Rius i Tauler, Jacinte Verdaguer, B. Carles Aribau, Ferrer i Vidal, Lluís de Requesens, Vicens Garcia, J. Anselm Clavé, Joan Prim i Prat, Ramon Berenguer, Frederic Soler, Antoni de Capmany, Miquel Biada i Buñol, Guillem R. de Moncada, Josepa Massanés i Dalmau, Joan Fivaller, Antoni Gimbernà, Pere Virgili, Josep Manso, Bernard Boil, Damià Campeny, Antoni Franch i Estalella, Jaume Balmes, Bartomeu Robert, Estanislau Figueras, San Raimon de Penyafort, Pau Piferrer, Ramon Muntaner, Antoni Viladomat, Pau Claris, Joaquim M.ª Bartrina.

Edició luxosament editada

PREU: Pessetes 5

NOTA.—Tot hom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Glr Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, a més 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalxes.

COM SE FABRIQUEN ELS PUROS ALEMANYS

1. La primera matèria.—2. Fulles de col per a embolicar la tripa de paper.—3. Impregnació química de l'aroma de tabac.
4. L'elaboració.—5. L'exportació.—6. La víctima